

ВЕЛИЧАНАСТВЕНА КЊИГА

СТВОРЕЊИМА ИЗ МАШТЕ

ВЕЛИЧАНСТВЕНА КЊИГА

СТВОРЕЊИМА ИЗ МАШТЕ

ИЛУСТРОВАО
ВАЛ ВАЛЕРЧУК
НАПИСАО
ТОМ ЏЕКСОН

Превела
Милица Цветковић

— Laguna —

Наслов оригинала

Tom Jackson, Val Walerczuk
The Magnificent Book of Fantasy Creatures

Copyright © 2017 Weldon Owen
Translation copyright © 2017 за српско издање, ЛАГУНА

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

2-169(02.053.2)

ЏЕКСОН, Том, 1972-
Величанствена књига о створењима из маште / написао Том Џексон ;
илустровао Вал Валерчук ; превела Милица Цветковић. - Београд : Лагуна,
2017 (Кина). - 80 стр. : илустр. ; 38 cm

Превод дела: The Magnificent Book of Fantasy Creatures / Tom Jackson, Val
Walerczuk. - Тираж 3.000.

ISBN 978-86-521-2653-8
1. Валерчук, Вал [илустратор]

COBISS.SR-ID 243045388

Том Џексон
Вал Валерчук

ВЕЛИЧАНСТВЕНА КЊИГА О СТВОРЕЊИМА ИЗ МАШТЕ

За издавача
Дејан Папић

Слој и ѿрелом
Јелена Радојичић

Лекѿура и корекѿура
Драгослав Баста

Шѿамѿа
Кина

Тираж
3000

Београд, 2017

Издавач
Лагуна, Београд
Ресавска 33
Клуб читалаца: 011/3341-711
www.laguna.rs
e-mail: info@laguna.rs

Увод

Погледајмо нека величанствена створења из маште. Можда препознајеш неке од животиња у овој књизи, на пример морске сирене, змајеве и једнороге, али друга ће ти изгледати сасвим чудно и нестварно. На пример базилиск, змија с пилећом главом, док је Амут чудовиште с главом кродила, лављом гривом и телом нилског коња. Вековима су људи веровали да су та бића стварна као што су лавови, коњи и змије. Те звери су чак уврштаване у ране књиге из биологије са саветом како се могу наћи и како се треба штитити од њихових ужасних напада. Међутим, све те фантастичне животиње потпуно су измишљене: нису стварне и никад то нису биле. Оне се јављају само у чувеним причама и легендама о чудовиштима, јунацима и чаролијама. Неке су и добронамерна створења. Рецимо лунг, кинески змај, бди над земљом и обезбеђује воду за усеве, а северноамеричка громовита птица одагнава зле духове који изазивају катастрофалне олује. Друга бића су чисто зло: шкотски водени духови келпији маме људе у опасне реке, док тролови нападају викиншке куће да би крали храну и отимали људе. Иза свих бића из маште стоје невероватне приче.

Читај да сазнаш више. Уживај!

ЛЕГЕНДА

Теорије о хватању једнорога

Једнорози се обично представљају као бића која је немогуће ухватити. Козма Индикоплеуст, египатски хришћанин из шестог века нове ере, путовао је по Африци и Индији и извештавао о чудним створењима које је виђао. Рекао је како једнорози увек успевају да побегну захваљујући снажном рогу. Једнорог би у бекству скочио с литице, па се у лету окренуо како би доскочио на рог и тако се заштитио од пада.

Садржај

Змај	8	Једнорог	26
Горгона	10	Вилењак	28
Кракен	12	Феникс	30
Џин	14	Банјип	32
Келпи	16	Див	34
Вила	18	Базилиск	36
Амут	20	Гном	38
Харпија	22	Манегиши	40
Огар	24	Банши	42

Грифон	44	Јети	62
Трол	46	Змај лунг	64
Џорогумо	48	Киклоп	66
Громовита птица	50	Амфисбена	68
Морска сирена	52	Вампир	70
Минотаур	54	Лернејска хидра	72
Кербер	56	Кентаур	74
Гул	58	Левијатан	76
Химера	60	Сфинга	78

Змај

- Стари енглески еп *Беовулф* говори о великом јунаку, страху и трепету за чудовишта, који је убио змаја што бљује ватру и чува благо. Међутим, том приликом је и сам Беовулф страдао.
- Према источноевропском предању оријашки змај Бола спава целе године и буди се само једног пролећног дана, кад поједе човека па се врати на спавање.

- 🐉 Викинзи су веровали да змај по имену мидгардска змија обавија цео свет.
- 🐉 Вековима је народ Јерменије испредао приче о Вишапу, змају који живи у огромном вулкану планине Арарат.
- 🐉 У средњем веку људи су објављивали да су видели различите врсте змајева. Змај са четири ноге који бљује ватру називан је ватрени змај, док је змај на две ноге, хладан и отровног угриза био вајверн.
- 🐉 Руска народна прича говори о Добрињи, храбром витезу који се три дана и три ноћи борио с троглавим змајем.

ЛЕГЕНДА

Ђорђе и аждаја

Свети Ђорђе је познат по томе што је наводно убио змаја који је сејао смрт по граду Силени. Ова легенда се појавила у књизи *Злајна лејенда* у тринаестом веку.

Људи из Силене давали су змају да једе овце како би га одбили, а кад је нестало животиња, давали су му децу. Куцнуо је час да се жртвује краљева ћерка, али пре него што је аждаја њу појела, лутајући витез Ђорђе пројахао је поред језера у ком је живела, па ју је убио и спасао принцезу.

Горгона

- Горгона је женско чудовиште са змијама уместо косе на глави. Наводно је имала и шаке од месинга и оштре кљове.
- Реч *gorjona* потиче од древне индијске речи која означава „гргољење“ или „режање“.
- Први познати прикази горгоне јављају се на старогрчким сликама од око пре 2.800 година.
- По античким грчким митовима постојале су три сестре горгоне: Стено, Еуријала и Медуза. Наводно су биле ћерке морског бога Форкија и морског чудовишта Кето.
- Према миту, све три су могле да окамене човека само ли овај погледа право у њих.
- Есхил, грчки писац из петог века пре нове ере, написао је да је Медуза живела на острву Сарпедон, близу обале данашње Турске.
- Грчки митови нам казују како су Стено и Еуријала биле бесмртне, али Медуза није. Њу је на крају убио чувени грчки јунак Персеј.

ЛЕГЕНДА

Персеј и Андромеда

Персеј је убио Медузу, једину смртну горгону. Није смео да гледа право у њу – да се не би окаменио. Стога је гледао у њен одраз у штиту, прикрао јој се у пећини у којој је спавала и мачем јој одсекао главу. Медузина глава је и даље имала чаробну моћ. Персеј ју је чувао у торби и користио да окамени непријатеље. Кад је чуо да је бог мора Посејдон послао чудовиште да поједе Андромеду, етиопску принцезу, појурио је да је спасе. Послужио се Медузином главом да чудовиште претвори у велику стену у мору.

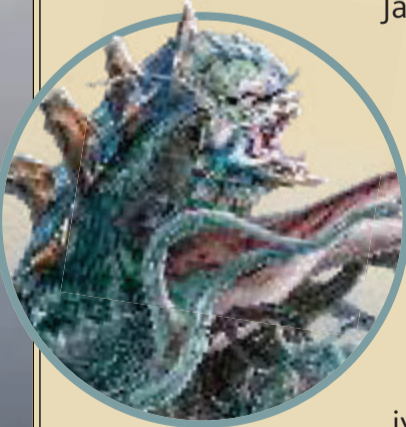

Кракен

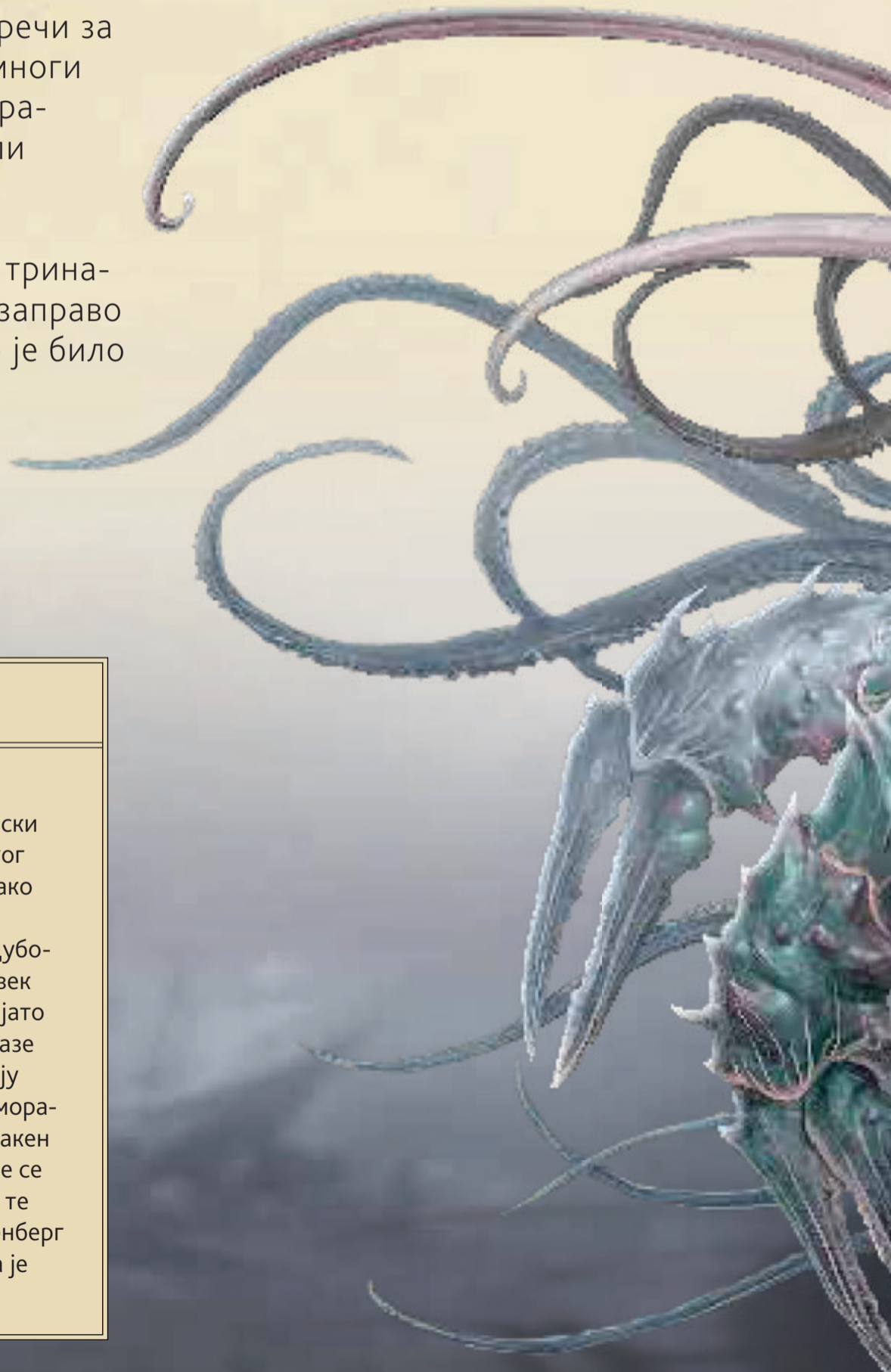
- Кракен је морско чудовиште из арктичких вода око Гренланда. Први пут је описано у исландским причама написаним у тринаестом веку.
- Према тим причама, кракен може да прогута цео брод.
- Реч *кракен* потиче од норвешке речи за „уврнуто“ или „искривљено“, а многи сматрају да су та чудовишта заправо џиновске лигње које су виђали викиншки истраживачи.
- Исландска сага о Орвар-Оду из тринаестог века открива да је кракен заправо био двоструко чудовиште. Једно је било џиновски кит, а друго је била магла са стенама уместо зуба.

ЛЕГЕНДА

Опасне воде

Јакоб Валенберг, шведски писац из осамнаестог века, написао је како кракен скоро све време борави у дубокој води где га увек окружује велико јато риба. Рибари долазе у те воде да хватају рибе у мреже, али морају да се чувају. Кад кракен дође близу површине, море се наводно узбурка и избацује млазове увис, те потапа рибарске чамце. Могуће да је Валенберг описао ерупцију подморског вулкана, која је сасвим уобичајена у мору око Исланда.

У старој норвешкој књизи *Краљево оїледало*, написаној 1250, каже се како је кракен превелик да би се размножавао, па тако у океану живи само по један.

Ерик Понтопидан, бискуп који је 1752. написао књигу о норвешким животињама, рекао је како је кракен тако велик да људи мисле да је острво!

Карл фон Лине, који је створио систем класификације (како се научно одређују сва жива бића), уврстио је 1735. у прву књигу и кракена. Назвао га је *Microcosmus marinus*, што значи *мали морски свеш*.

